

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/26552,Miedzynarodowa-konferencja-naukowa-Wspolczesne-formy-upamietniania-miejsc-zbrodni.html>
03.03.2026, 07:24

Strona znajduje się w archiwum.

Międzynarodowa konferencja naukowa „Współczesne formy upamiętniania miejsc zbrodni ludobójstwa reżimów totalitarnych” – Warszawa, 14-15 maja 2013

14.05.2013

W dniach 14-15 maja 2013 r. w Warszawie obraduje międzynarodowa konferencja naukowa poświęcona współczesnym formom upamiętniania miejsc zbrodni ludobójstwa reżimów totalitarnych. Uczestnikami konferencji są czołowi polscy naukowcy i zagraniczni goście reprezentujący środowiska naukowe takich krajów, jak m.in. Czechy, Niemcy, Słowenia, Estonia i Stany Zjednoczone. Głównym organizatorem konferencji jest Platforma Europejskiej Pamięci i Sumienia (PEMC), a współorganizatorami: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (IPN), Muzeum Powstania Warszawskiego (MPW) i Instytut Badania Reżimów Totalitarnych w Pradze (USTR).

Obrady prowadzone są w języku polskim i angielskim (z tłumaczeniem symultanicznym).

Pierwsza część konferencji to międzynarodowe forum dyskusji na temat tego, jak prowadzić dyskurs naukowy, edukacyjny czy prawno-polityczny w zakresie trudnego tematu ludobójstwa. Wzięli w nim udział historycy, prawnicy oraz przedstawiciele europejskich instytucji zrzeszonych w PEMC. Przedstawiono teoretyczne podejście do kwestii ludobójstwa – wychodząc od dyskusji na temat definicji ludobójstwa w świetle prawa międzynarodowego oraz definicji ludobójstwa wg Rafała Lemkina, poruszając także aspekt wpływu polityki historycznej na przekaz prawdy o zbrodniach w danym kontekście geopolitycznym.

W dyskusji uczestnicy odnosili się do Zbrodni Katyńskiej, Holocaustu, głodu na Ukrainie i wreszcie Zbrodni Wołyńskiej, omawiając ich obecność w świadomości/pamięci społecznej. Poruszono również temat ewolucji terminu „ludobójstwo” w debacie publicznej. Na uwagę zasługuje głos Andrieja Portnowa, który podkreślił znaczenie odpowiedzialnej konceptualizacji jako podstawy poważnej pracy historyka. Stwierdził, że szukając dobrego tła dla trudnego dyskursu historycznego w kwestii zbrodni wołyńskiej, należałoby wziąć pod uwagę fakt, że wiedza o mordach na Polakach nie była dotychczas przekazywana społeczeństwu ukraińskiemu ani w mediach publicznych, ani w szkołach.

Biorąc pod uwagę różnorodność głosów w dyskusji, uczestnicy zgodzili się co do stwierdzenia, że kultywowanie pamięci o ofiarach ludobójstwa wymaga wielkiej wrażliwości, również uwzględniającej fakt, że wola polityczna w przekazie o ludobójstwie odgrywała i nadal odgrywa ważną rolę.

PROGRAM

Wtorek, 14 maja 2013

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki, ul. Marszałkowska 21/25, Warszawa

9.30 – powitanie gości – Göran Lindblad PEMC, Jan Ołdakowski MPW, Dr Łukasz Kamiński IPN, Pavla Voglova USTR

9.45–12.30 – sesja 1: „Czym jest ludobójstwo?”

Uczestnicy:

- Dr Pavel Zeman USTR, Instytut Badania Reżimów Totalitarnych (Czechy)
- Dr Marek Cichocki, Uniwersytet Warszawski – Instytut Stosowanych Nauk Społecznych (Polska)
- Prof. Jan Rydel, Europejska Sieć Pamięć i Solidarność (Polska)
- Prof. Stefan Troebst, Uniwersytet w Lipsku (Niemcy)
- Dr Patrycja Grzebyk, Uniwersytet Warszawski – Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych (Polska)
- Dr Andrii Portnov, Instytut Studiów Zaawansowanych w Berlinie (Niemcy)

Moderator: Dr Sławomir Dębski, Dyrektor Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia (Polska)

12.45–13.00 – prezentacja publikacji wydanej przez Platformę Europejskiej Pamięci i Sumienia (PEMC)
– Dr Neela Winkelmann, Dyrektor Platformy Europejskiej Pamięci i Sumienia (Czechy)

13.00–14.00 – przerwa

14.00– 17.00 – sesja 2: „Jak rozmawiać? – nowoczesne formy upamiętnienia”

Uczestnicy:

- Romulus Rusan, Dyrektor Międzynarodowego Centrum Studiów nad Komunizmem (Rumunia)
- Gretchen Skidmore, Muzeum Holokaustu (Stany Zjednoczone)
- Dr Tamás Stark, Dom Terroru (Węgry)
- Žydrunė Šidagytė, Dyrektor ds. spraw Edukacji, Muzeum Ofiar Ludobójstwa (Litwa)
- Dr Paweł Ukielski, Zastępca Dyrektora ds. Merytorycznych MPW (Polska)

Moderator: Dr Krzysztof Persak, Dyrektor Biura Prezesa IPN (Polska)

17.00 – Otwarcie i zwiedzanie wystawy „Totalitaryzm w Europie” przygotowanej przez PEMC

Środa, 15 maja 2013 r.

Muzeum Powstania Warszawskiego (MPW), ul. Grzybowska 79, Warszawa

10.00–13.00 – sesja 3: „Jak uczyć? – edukacja w miejscach pamięci”

Uczestnicy:

- Gundega Michele, Dyrektor Muzeum Okupacji Łotwy 1940-1991 (Łotwa)
- Alex Dancyg, Yad Vashem (Izrael)
- Dr Levan Z. Urushadze, Dyrektor Muzeum Okupacji Sowieckiej (Gruzja)
- Prof. Zurab D. Urushadze, Muzeum Okupacji Sowieckiej (Gruzja)
- Dr Łukasz Michalski, Zastępca Dyrektora Biura Edukacji Publicznej IPN (Polska)
- Dr Tomasz Kranz, Dyrektor Państwowego Muzeum na Majdanku (Polska)

Moderator: Dr Dariusz Gawin, Zastępca Dyrektora MPW (Polska)

13.15-14.00 – przerwa

14.00-16.30 – sesja 4: „Przesłanie dla przyszłości”

Uczestnicy:

- Dr hab. Rafał Wnuk, Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku (Polska)
- Vesna Teršelič, Dyrektor Documenta – Centre for Dealing with the Past (Chorwacja)
- Andrzej Kacorzyk, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau (Polska)
- Dr Andreja Valič Zver, Dyrektor Studium Pojednania Narodowego (Słowenia)
- Uve Poom, Prezes Fundacji Unitas (Estonia)

Moderator: Göran Lindblad – Przewodniczący Platformy Europejskiej Pamięci i Sumienia (PEMC)

16.45 – uwagi końcowe – Prof. Adam Daniel Rotfeld, Minister Spraw Zagranicznych (2005),
Przewodniczący Rady Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia, Współprzewodniczący
Polsko-Rosyjskiej Grupy do Spraw Trudnych

17.15 – zamknięcie konferencji

18.00 – zwiedzanie Muzeum Powstania Warszawskiego

Organizatorzy dziękują Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność za wsparcie przy organizacji konferencji

Foto: Piotr Gajewski

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Centrala

WSPÓŁCZESNE FORMY UPAMIĘTNIANIA
MIEJSC ZBRODNI LUDOBÓJSTWA
REŻIMÓW TOTALITARNYCH

Pliki do pobrania

[\(pdf, 169.75 KB\)](#)
